

2005. szeptember 29., csütörtök

20. sajnálatát fejezi ki amiatt, hogy nem sikerült megegyezésre jutni az ENSZ Biztonsági Tanácsa reformjának kérdésében; üdvözli azonban, hogy a közgyűlés 2005 végéig jelentést készít a Biztonsági Tanácsról az új javaslatok alapján, melynek figyelembe kellene vennie a Biztonsági Tanácsra vonatkozóan a jobb képviselés, átláthatóság és hatékonyság céljait; megerősíti az Európai Parlament elkötelezettségét a közös európai Biztonsági Tanács-tagság létrehozása mellett, amint annak politikai, alkotmányos és jogi feltételei létrejönnek;

21. támogatja és üdvözli az ENSZ új elkötelezettségét, a demokrácia alap mint a demokrácia világméretű előremozdításának fontos eszköze mellett, és kéri a tagállamokat és a Bizottságot, hogy részesítsék azt teljes politikai és pénzügyi támogatásban; megerősíti azon meggyőződését, hogy az ENSZ-nek jelentősen ösztönöznie kell a demokráciát saját keretein belül, és ennélfogva hangsúlyozza, hogy jöjjön létre a demokráciák vezető csoportja az ENSZ Közgyűlésén belül;

22. ismételten leszögezi azon véleményét, hogy az EU ENSZ-en belüli diplomáciai képviselte rendkívüli fontosságú a köztük lévő kapcsolat fejlesztése, valamint az EU nemzetközi befolyása érdekében; éppen ezért arra ösztönzi a Tanácsot és a Bizottságot, hogy aktívan folytassa le összekötő irodáinak és küldöttségeinek összevonását egy közös külső uniós delegációvá a következő ENSZ központok mindegyikében: New York, Genf, Bécs és Nairobi;

23. üdvözli az ENSZ és a nemzeti és regionális parlamentek közötti megerősített együttműködésre való felhívást, mely a parlamentek a fejlődési és demokratizálódási folyamatban betöltött speciális szerepének elismerését jelenti;

24. üdvözli a fent említett csúcstalálkozót követően a Világbank, a Nemzetközi Valutaalap és az Afrikai Fejlesztési Bank találkozóján megerősített kötelezettségvállalást, a 18 legszegényebb, súlyosan eladósodott ország számára 100 %-os adósságkönnyítés megítéléséről;

25. utasítja elnökét, hogy továbbítsa ezt az állásfoglalást a Tanácsnak és a Bizottságnak, az EU-tagállamok kormányainak és parlamentjeinek, az ENSZ főtitkárának, az ENSZ Biztonsági Tanácsa elnökének és tagállamainak, a 60. ENSZ-közgyűlés elnökének, valamint az ENSZ Gazdasági és Szociális Tanácsa elnökének.

---

P6\_TA(2005)0363

## Fehéroroszország

### Az Európai Parlament állásfoglalása Fehéroroszországról

*Az Európai Parlament,*

- tekintettel a fehérorosz helyzetről szóló korábbi állásfoglalásaira,
- tekintettel különösen a Fehéroroszországról szóló 2005. március 10-i állásfoglalására <sup>(1)</sup> és a fehérorosz politikai helyzetről és a média függetlenségéről szóló 2005. július 7-i állásfoglalására <sup>(2)</sup>,
- tekintettel a gondolkodás szabadságáért odaítélhető Szaharov-díjára, amelyet 2004 decemberében a Fehérorosz Újságírók Szövetségének ítelt oda,
- tekintettel az ENSZ-nek az emberi jogok fehérorosz helyzetéről szóló 2005. április 12-i határozatára,
- különös tekintettel az EU-nak a fehérorosz demokrácia előmozdítására irányuló, az Európai Parlament Belarusszal fennálló kapcsolatokért felelős küldöttsége által elfogadott 2005. február 23-i cselekvési tervére,
- tekintettel a Bizottságnak az európai szomszédsági politikáról szóló 2004. május 12-i közleményére (COM(2004)0373),

<sup>(1)</sup> Elfogadott szövegek, P6\_TA(2005)0080.

<sup>(2)</sup> Elfogadott szövegek, P6\_TA(2005)0295.

**2005. szeptember 29., csütörtök**

- tekintettel az Európa Tanács Parlamenti Közgyűlésének a fehérorosz helyzetről szóló állásfoglalásaira, és különösen a sajtónak Fehéroroszországban történő üldözéséről szóló 2004. április 28-i állásfoglalására,
  - tekintettel a három fehérorosz ellenzéki vezető és egy újságíró eltűnését követően fehérorosz tisztviselőkkel szemben 2004. július 2-án elfogadott EU-s szankciókra,
  - tekintettel az EU elnökségének 2005. augusztus 2-án, 12-én és 30-án Fehéroroszországra vonatkozóan tett nyilatkozataira,
  - tekintettel a Bizottság határozatára, amelyben 138 000 EUR értékű szerződést hagyott jóvá a Deutsche Welle rádió számára, hogy 2005. november 1-től egy éven át független műsorokat sugározzon rádión és interneten keresztül Fehéroroszországban,
  - tekintettel eljárási szabályzata 103. cikkének (4) bekezdésére,
- A. mivel ahelyett, hogy javult volna, a helyzet tovább rosszabbodott Fehéroroszországban, ahol az emberi jogokat nyilvánvalóan megsértik, a parlament Alsóháza elvesztette törvényhozási jogait, és a gazdasági élet az elnök ellenőrzése alatt áll; mivel e jogsértések között a demokratikus ellenzék tagjainak bebörtönzése és elnyomásuk más formái is előfordulnak,
- B. mivel az elmúlt néhány évben több politikai pártot, 22 független újságot és több, mint 50, különböző szintű és különböző politikai meggyőződésű demokráciapárti nem kormányzati szervezetet és számos oktatási intézményt „technikai” okok miatt megszüntettek, de mivel valamennyi esetben egyértelmű volt, hogy ezeket a szervezeteket az elnök és politikájának kritizálásáért büntették meg,
- C. mivel Viktor Halavanau, fehérorosz igazságügy-miniszter kibocsátott egy rendeletet, miszerint kötelező regisztrálni a politikai pártok, szakszervezetek, koalíciók, civil kezdeményezések és mozgalmak tömbjeit, annak érdekében, hogy megakadályozzák az Alekszandr Lukasenkóra a jövő évi elnökválasztáson veszélyt jelentő politikai erők összefogását,
- D. mivel Lukasenko elnök 2005. szeptember 13-án kiadott rendeletével biztosította magának a tulajdonnal kapcsolatos bűncselekmények alóli felmentés jogát, és ezzel még egy lépéssel közelebb került a hatalmi koncentrációhoz, beleértve a bírói hatalmat is,
- E. mivel 2005. áprilisában az ENSZ Emberi Jogi Bizottsága bírálta Fehéroroszországot a nem kormányzati szervezetek, nemzeti kisebbségi szervezetek, független médiaorgánumok, ellenzéki politikai pártok, független szakszervezetek és vallási szervezetek zaklatásáról és betiltásáról, a demokratikus tevékenységekben, többek között a független médiában tevékenykedő magánszemélyek zaklatásáról szóló ismétlődő jelentések miatt,
- F. mivel a Fehéroroszországban alapított független egyetemek bezárása miatt a fehérorosz hallgatók számára Vilniusban kellett megnyitni az Európai Bölcsészettudományi Egyetemet,
- G. mivel Fehéroroszországban továbbra is folyamatosan tartóztatnak le és fognak perbe politikai indokból a demokratikus mozgalomhoz tartozó aktivistákat, független újságírókat, valamint utasítanak ki külföldi állampolgárokat,
- H. mivel számos eltűnt személy ügyében nem történt előrelépés,
- I. mivel 2005. május 12-én a fehérorosz igazságügyi minisztérium törvénytelennek nyilvánította a Fehérorosz Lengyelek Egyesületének vezetőségét, és a kormány utasítására egy nyomdaüzem megtagadta a „Glos znad Niemna” című lengyel hetilap kinyomtatását, továbbá hamis számokat nyomtattak a kormány védőszárnyai alatt,
- J. mivel 2005. augusztus 27-én a Lukasenko-rezsim összehívta a Fehérorosz Lengyelek Egyesületének vezetőségét, hogy a demokratikusan és törvényesen megválasztott vezetőséget lemondásra kényszerítse őket, és helyükre a rezsimnek tetsző vezetőket állítson,
- K. mivel a többi kisebbség, köztük a roma és a vallási kisebbségek helyzete folyamatosan romlik: protestáns templomokat zártak be, és az evangélikus egyházat betiltották,

2005. szeptember 29., csütörtök

- L. mivel az információ szabadságához való jog korlátozott, ugyanis minden televíziós program, legyen az országos vagy regionális, a kormány kezében van, és mivel minden internetkapcsolat egy állami tulajdonú vállalaton fut keresztül, amely számos webhelyet blokkol,
- M. mivel minden olyan kábelszolgáltató, amely a fehérorosz kormány által nem jóváhagyott külföldi csatornákhöz biztosít hozzáférést, zaklatásnak van kitéve; mivel ezen az alapon minden ukrán csatornát, csakúgy, mint a lengyel Polonia csatornát is tilos a fehérorosz kábelszolgáltatóknak sugározniuk,
- N. mivel az állami hatóságok megszüntették az új újságok engedélyezését, újságok és újságírók elleni perek folynak napi gyakorisággal és sok, még létező újság számára a lehetetlenné teszik a megjelenést a kiszabott súlyos bírságok,
- O. mivel Lukasenko elnök szinte lehetetlenné tette az európai és fehérorosz nem kormányzati szervezetek nemzetközi hálózata számára, hogy segítsék a csernobili katasztrófa következményeitől szenvedő gyermekek különböző országokba történő utazását gyógykezelés céljából,
- P. mivel Lengyelország diplomatái sorozatos kiutasítása után ideiglenesen visszahívta nagykövetét Minszkből, visszautasítva Lukasenko elnök vádjait, amelyek szerint Lengyelország beavatkozik országába belügyeibe,
- Q. mivel az Egyesült Nemzetek Szervezete 2005. szeptember 15-i csúcstalálkozóján Alekszandr Lukasenko, fehérorosz elnök azzal vádolta az ENSZ emberi jogi szervezeteit, hogy azokat más országok ellenőrzésére használják fel,
- R. mivel a Tanács Belarusszal kapcsolatos eddigi magatartásából hiányzott a határozottság és az eltökéltség,
1. határozottan elítéli a fehérorosz rezsimek a média, a kisebbségek és az emberi jogi aktivisták, az ellenzék tagjai, a vallási vezetők és minden más, az elnökkel és a rezsimmal szembeni kritikájának szabad nyilvánítását megkísérlő személy ellen irányuló általános támadásait, amelyek az önkényes letartóztatásokban, őrizetbe vett személyekkel szembeni kegyetlen bánásmódban, személyek eltűnésében, politikai indíttatású üldözésben és az elnyomás egyéb, a demokrácia és a jogállamiság alapelveit semmibe vevő formáiban nyilvánulnak meg;
  2. elítéli a külföldi segélyek elfogadásáról szóló 460. rendelet fehérorosz rezsimek által 2005. augusztus 17-i hatállyal végrehajtott módosítását, amely kiterjeszti azon célok körét, amelyekkel kapcsolatban nem lehet külső segélyeket elfogadni. Immár tilos nemzetközileg segélyeket „alkotmányellenes célokra” elfogadni és felhasználni a hatóságok megdöntésére, Fehéroroszország belügyeibe való beavatkozásra, választások vagy népszavazások előkészítésére, találkozók, gyűlések, sztrájkosság vagy sztrájkok szervezésére vagy propagandaanyagok készítésére és terjesztésére, és lehetetlen külföldről származó segélyalapokból bármilyen konferenciát, tanácskozást vagy találkozót szervezni;
  3. elítéli a rezsimek 2005. augusztus 22-i határozatát, amellyel betiltotta a református egyházat, amely több mint 400 éve jelen van Fehéroroszországban, és erre azért került sor, mert a gyülekezet nem rendelkezett a jogszabályoknak megfelelő címmel; de a bejelentésre nem is volt módja, ugyanis a hatóságok korábban kilakoltatták az egyházat az összes imaházából, ami ellentétben áll a vallásszabadságról szóló fehérorosz törvénnyel;
  4. elítéli a kormánynak a Fehérorosz Lengyelek Egyesülete (ZPB) elleni intézkedéseit mint a nemzeti kisebbségek védelméről szóló Európa tanácsi keretegyezmény alapelveinek megsértését, és mint a legnagyobb nem kormányzati szervezet és a kevés nem kormányzati ellenőrzés alatt működő szervezet egyike tevékenységének akadályozására tett kísérletet; emlékeztet arra, hogy a kisebbségi jogok magukban foglalják az egyesülési szabadságot és a szervezet megválasztott hivatalos szerveinek elismerését; helyteleníti a kormány a „Glos znad Niemna” című lap feletti ellenőrzés megszerzésére irányuló kísérletét;
  5. elítéli a lengyel kisebbség azon aktivistáinak folyamatos üldözését, akik meg kívánják őrizni szervezetük függetlenségét. A legaktívabbakat az ügyészségre és a rendőrségre való ismételt beidézéssel zaklatják. Angelika Boryst, a ZPB vezetőjét az elmúlt hetekben több mint 50-szer hallgatták ki. Tadeusz Gawint, a ZPB alapító tagját és jelenlegi alelnökét 30 napos börtönbüntetésre ítélték;

**2005. szeptember 29., csütörtök**

6. elítéli a ZPB aktivistái, Jozef Parzecki, Wiesław Kiewlak, Andrzej Pisalnik és Andrzej Poczubut két évig terjedő börtönbüntetésre való elítélését hamis büntetővádak alapján;
7. elítéli, hogy a fehérorosz rezsim teljesen a perifériára szorítja a Fehéroroszországban élő roma kisebbséget, amelynek korlátozták az alapvető polgári jogait, és határozottan elítéli a hivatalos sajtóban a roma népe sséggel szemben megjelenő gyűlöletbeszédet;
8. elítéli a fehérorosz hatóságokat, amiért az Európai Parlament képviselőiből álló, 2005. augusztus 8-án tényfeltáró küldetésre induló delegációnak nem adták meg a beutazási vízumot;
9. felhívja a Tanácsot és Bizottságot, hogy hozzanak létre egy ösztöndíjakat, látogatásokat és gyakornoki állásokat magában foglaló programot a nem kormányzati szervezetek, emberi jogi és kisebbségi aktivisták számára;
10. amennyiben a fehérorosz hatóságok nem javítanak a szólásszabadság, a gyülekezés szabadsága és a vallásszabadsággal kapcsolatos helyzeten, figyelembe véve annak további romlását, a Bizottságnak, a Tanácsnak és a Parlamentnek az üldözésekben részt vevő fehérorosz hatóságok vízumtilalmi listára való felvételére irányuló eljárást kell kezdeményeznie; a Lukasenko-rezsimmel szembeni szankcióknak a fehérorosz hatóságok külföldi vagyonának zárolására is ki kellene terjednie;
11. ismételten hangsúlyozza, hogy az EU Belarusszal való kapcsolatának alakulása a továbbiakban is azon fog múlni, hogy az ország milyen haladást ér el a demokratizálódás és a reformok, valamint a tárgyilagos, szabad és átlátható média terén, továbbá a kisebbségi és vallási jogok és szabadságjogok tekintetében;
12. üdvözlí azt a tényt, hogy a Bizottság további támogatást kezdeményezett a független műsorszórás számára Fehéroroszországban; hangsúlyozza annak fontosságát, hogy fehérorosz közönség számára kiváló minőségű és független információ álljon rendelkezésre; újból felhívja a Tanácsot és a Bizottságot, hogy a Szomszédsgági Stratégiából eredő felelősségének megfelelően cselekedjen a belarusz civil társadalom támogatása érdekében, és gondoskodjon egy, az európai szomszédsgági politika célkitűzéseivel kapcsolódó pénzügyi program létrehozásáról, amely a támogatási intézkedéseket a fehérorosz helyzethez igazítja; sürgeti a Tanácsot és a Bizottságot, hogy amint lehetséges, nyújtson még nagyobb segítséget a Fehéroroszországban működő szabad sajtónak és a független nem kormányzati szervezeteknek, és bővítse a műsorszórási kezdeményezéseket;
13. felhívja a Bizottságot annak biztosítására, hogy a fehérorosz hatóságok által a külföldi adományozók pénzének elszívására létrehozott „ál-nem kormányzati szervezetek” ne kaphassanak EU-s pénzügyi támogatást vagy az EU-költségvetésből származó bármilyen hozzájárulást;
14. felhívja a Bizottságot és a Tanácsot, hogy támogassa a ZPB demokratikusan megválasztott vezetőségét, valamint azon más nem kormányzati szervezetek demokratikusan megválasztott vezetőségét, amelyek szintén a Lukasenko-rezsim elnyomása alatt működnek;
15. felhív egy tényfeltáró küldetésre Fehéroroszországba indítandó, magas szintű eseti delegáció létrehozására, amely vizsgálata eredményeiről beszámol a Parlamentnek;
16. határozottan támogatja a Bizottság elnökének bejelentését egy különleges, az emberi jogok helyzetét figyelemmel kísé rő diplomata Fehéroroszországban való állomásoztatásáról, és felhívja a Bizottságot, hogy gyorsítsa fel az Európai Unió Minszkben felállítandó állandó képviseletének megnyitását az információk terjesztésének, a projektek koordinálásának és a fehérorosz helyzet megfigyelésének javítása érdekében;
17. felhívja a Tanácsot és a Bizottságot, hogy az orosz hatóságokkal kezdeményezzen párbeszédet a fehérorosz kérdé sről annak érdekében, hogy meghatározzák meg az ország demokratikus változásainak előmozdításáért viselt közös felelősséget;
18. kéri az EU összes tagállamát, hogy kezdeményezzenek ingyenes vízumkiadási eljárást a fehérorosz állampolgárok számára;
19. felhívja az európai politikai pártokat és az Európai Parlament politikai csoportjait, hogy fokozzák kapcsolataikat és politikai támogatásukat a fehérorosz ellenzék felé;
20. utasítja elnökét, hogy továbbítsa ezen állásfoglalást a Tanácsnak, a Bizottságnak, a tagállamok parlamentjeinek és kormányainak, valamint az EBESZ és az Európa Tanács parlamenti közgyűléseinek.